

การใช้ความหลากหลายของนกในการกำจัดแมลงศัตรูพืช
เพื่อการเกษตรที่ยั่งยืน : กรณีศึกษา จังหวัดเชียงใหม่

กัมพล สุขุมาลินท์

การค้นคว้าแบบอิสระนี้เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
พฤษภาคม 2543

การใช้ความหลากหลายของนถในการกำจัดแมลงศัตรูพืช
เพื่อการเกษตรที่ยั่งยืน : กรณีศึกษา จังหวัดเชียงใหม่

กัมพล ตูมมาสินท์

การค้นคว้าแบบอิสระนี้ได้รับการพิจารณาอนุมัติให้นับเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม

คณะกรรมการการสอบค้นคว้าแบบอิสระ

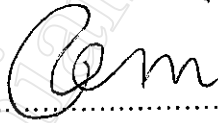
.....ประธานกรรมการ

รองศาสตราจารย์ ดร. อนรรักษ์ ปัญญาวัฒน์

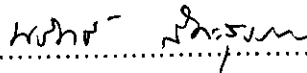
.....กรรมการ

ศาสตราจารย์ ดร. มনীสุ สุวรรณ

.....กรรมการ

รองศาสตราจารย์ ดร. ชูเกียรติ สีสุวรรณ

.....กรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นริทธิ์ สีตะสุวรรณ

1 พฤษภาคม 2543

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าแบบอิสระเรื่อง “การใช้ความหลากหลายของนกในการกำจัดแมลงศัตรูพืช เพื่อการเกษตรที่ยั่งยืนฯ” นี้สำเร็จลุล่วงลงโดยได้รับความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ดร.อนุรักษ์ ปัญญาวัฒน์ ประธานกรรมการที่ปรึกษา ศาสตราจารย์ ดร. มนัส สุวรรณ รองศาสตราจารย์ ดร. ชูเกียรติ สีสุวรรณ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นริทธิ์ สีตะสุวรรณ ที่กรุณาเป็นกรรมการตรวจสอบงานวิจัยเรื่องดังกล่าว ซึ่งทุกท่านได้คอยให้ความช่วยเหลือให้คำแนะนำและคำปรึกษา ตลอดจนตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องที่มีอยู่อย่างละเอียดจนงานวิจัยเสร็จสมบูรณ์ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณมายัง รองศาสตราจารย์ ดร. คณิต เศรษฐเสถียร อาจารย์ ดร. ชยันต์ วรรณนะภุติ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กรรมการ ภูประเสริฐ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิสมัย วิบูลย์สวัสดิ์ และอาจารย์มนัส เตชะเสถียร ที่ได้ถ่ายทอดความรู้ของศาสตร์ด้านอื่นๆ ให้กับผู้เขียนและนักศึกษา ร่วมรุ่นทุกคน

ประโยชน์และคุณค่าที่ได้จากงานวิจัยเรื่องนี้ผู้เขียนขออุทิศให้กับนายแพทย์บุญส่ง เลขะกุล บิดาแห่งการอนุรักษ์ธรรมชาติและสัตว์ป่าของเมืองไทยผู้ซึ่งให้ความเอื้ออาทรต่อผู้เขียน ตั้งแต่เมื่อครั้งยังเป็นเด็กให้มีโอกาสเข้าไปสัมผัสและศึกษาสกินหรือสเปซิเมน(ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา)ของ นก รวมทั้งสัตว์อื่นๆ ในพิพิธภัณฑ์ส่วนตัวของท่านที่บางรัก ผู้เขียนยังคงความซาบซึ้งและระลึกถึงพระคุณของท่านอยู่เสมอมาจนทุกวันนี้

ขอขอบคุณฟิลิป เดวิด ราวน์ค เป็นอย่างสูงที่ได้ให้การสนับสนุนและส่งเสริมให้ผู้เขียนได้ศึกษาต่อได้ถึงระดับปริญญาโท อีกทั้งให้ความช่วยเหลือด้านข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวกับเรื่องของนกอย่างเต็มที่และเต็มใจทุกครั้งตลอดมา

ขอบคุณเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องในพื้นที่ศึกษา ทั้ง 4 แห่ง ทุกท่านที่ได้ให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยของผู้เขียนเป็นอย่างดี ขอขอบคุณเกษตรกรและชาวบ้านของทั้ง 3 อำเภอ ที่ได้ให้ความร่วมมือตลอดจนให้ข้อมูลต่างๆ อันเป็นประโยชน์แก่งานเขียนทุกอย่างด้วยความเต็มใจและมิตรไมตรีอันอบอุ่นและเป็นกันเอง และต้องไม่ลืมที่จะขอบคุณ “นก” ทุกตัวที่ให้ผู้เขียนได้ศึกษาได้เรียนรู้ จนเกิดงานวิจัยนี้ขึ้นมา

ขอบคุณผู้ช่วยนักวิจัยของผู้เขียน คือ อาจารย์สุวัฒน์ สุขเจริญ เบญจา รอดจ่าย และกมลพร สงมี ตลอดจนพี่วิศาล-พิมณฑิ น้ำค้างและครอบครัวที่มีความตั้งใจ มีความยินดี และมีความพร้อมในการให้ความช่วยเหลืออย่างจริงใจต่องานของผู้เขียนตลอดมา

ฝากความระลึกถึงและขอบคุณไปยังพี่ๆและเพื่อนๆที่ได้สร้างผู้เขียนขึ้นมาคือ พี่สมศักดิ์ ภักดีภูวดล พี่สุธี สุภรัฐวิกรณ์ และอรรถจักร์ เกษม ตลอดจนขอบคุณเพื่อนๆนักดนตรีทุกคนที่ได้ส่งกำลังใจและเอาใจช่วยให้จบเร็วๆ ไม่ว่าจะเป็นพี่ตั้ว พี่ตุ๊กหรือตั๋ย และอีกหลายท่านที่ผมไม่สามารถกล่าวนามได้ทั้งหมด เช่นกันขอบคุณไปยังพี่ๆและเพื่อนๆ อาทิ พี่ไฟโรจน์ ถิ่นะวัต พี่วิศาล น้ำค้าง สาทิพย์ ทองนาคโคกกรวด ประสงค์ ไกรศักดิ์วัฒน์ สมิทธิ์ สุทธิบุตร พี่จิตพงษ์ เกื้อวงศ์ พี่ชูเกียรติ บุญนอม และภานุวัฒน์ สะศิริรัตน์ ที่ได้กรุณาเอื้อเฟื้อภาพถ่ายย้อนกลับอันสวยงามและมีคุณค่าแก่ผู้เขียนเพื่อใช้ประโยชน์รวมทั้งลงพิมพ์เผยแพร่ในงานวิจัย

ขอบคุณสำหรับพี่ๆ และน้องๆ ในสาขาวิชาที่รักและให้กำลังใจแก่ผู้เขียนเป็นอย่างดีด้วยความจริงใจ ซึ่งผู้เขียนขอส่งความปรารถนาดีกลับไปยังบุคคลเหล่านั้นด้วยเช่นกัน

ขอบคุณสำหรับพี่ๆ น้องๆ รุ่น 4 ทุกคน ตั้งแต่อาจารย์สุวัฒน์ พี่ป้อม พี่กรร น้อย นิด ณิช อุ๊ด กบ เงิน แหม่ม เหมียว หยก ตี๋ โด่ และแวน เพื่อนนักศึกษาทุกคนที่ได้อยู่ร่วมทุกข์-สุขกันมา ผู้เขียนขอมอบกำลังใจและความปรารถนาดีทั้งหมดที่มีอยู่ให้กับเพื่อนๆ ที่รักทุกคนให้จบการศึกษาได้โดยเร็ว

ขอบคุณเป็นพิเศษสำหรับ อาจารย์ทับทิม สุวรรณประภา หรือแอม ผู้ซึ่งทั้งเพื่อน ทั้งน้อง และคนที่ผมเชื่ออาทรและห่วงใยเสมอมา เช่นกันแอม คือ แนวหลังอันสำคัญที่คอยช่วยเหลือให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษา ที่สำคัญคือ การให้กำลังใจที่ดีเยี่ยมกับผู้เขียนตลอดมา งานงานวิจัยเรื่องนี้สำเร็จ ลุล่วงลงได้เป็นอย่างดี

ท้ายสุดผู้เขียนไม่ลืมที่จะกล่าวขอบคุณบุคคลที่มีส่วนร่วมและช่วยเหลือผู้เขียนในการในการพิมพ์งานและช่วย “เงิน” งานชิ้นนี้ออกมาได้เป็นผลสำเร็จ ขอขอบคุณพี่สุวัฒน์ พี่อัน หอม น้อง นิด และณิช โดยเฉพาะเจ้านิดนั้น ทั้งช่วยเหลือทั้งติดตาม ทั้งเคียงเงิน และบังคับขู่เข็ญผู้เขียนให้พยายามเร่งงานเขียนให้เสร็จเหมือนกับงานชิ้นนี้เป็นของตัวเองเลยทีเดียว

และสุดท้ายผู้เขียนขอกราบขอพระคุณและระลึกถึงดวงวิญญาณของคุณพ่ออุ๊หทัยและคุณแม่ตั้งเวียนผู้ล่วงลับ ที่ยังได้คอยส่งกำลังใจ คอยช่วยเหลือผู้เขียนให้ผ่านพ้นอุปสรรคต่างๆไปได้ด้วยดีเสมอมา ผู้เขียนยังระลึกถึงพระคุณของท่านทั้งสองที่มีต่อลูกๆทุกคนอยู่เสมอมิเสื่อมคลาย กราบขอบคุณเป็นอย่างสูงสำหรับพี่สาวและพี่ชายของผู้เขียนทั้ง 7 ท่าน ที่ได้ให้การสนับสนุนในทุกๆ ด้านต่อผู้เขียนเพื่อการศึกษาและงานวิจัยตลอดช่วง 2 ปีที่ผ่านมาเป็นอย่างดี คุณงามความดีอันเกิดจากงานวิจัยครั้งนี้ ผู้เขียนขอมอบให้กับครอบครัว เพื่อนรัก คนที่รัก และสรรพสิ่งมีชีวิตที่อยู่ในธรรมชาติทั้งหลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง “นก” ทุกตัวที่ผู้เขียนรัก

กัมพล สุขุมานินท์